

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięczn. w Łodzi mk. 950.000
" " " " Kraju " 1150.000
" " " " zagran. 1.800.000
Odnoszenie do domp 100.000 mk. miesięcznie.
„Głos Polski“ łącznie z „Kurjerem Wiecz.“
wraz z odnośnikiem 1.800.000 mk. miesięczn.

Cena 50.000 mk.
Redakcja i Administracja
Łódź, Piotrkowska nr. 106.
Telefony: Redakcji nr. 19-71.
Adminstr. 199. Nocny - 799.

Ogłoszenia: I strona i w tekturze 30.000 mk
za wiersz Nekrologi 20.000 "
milimetr. Nadesłane po tekturze 20.000 "
jednostr. Zwyczajne 15.000 "
Siłona gazety dzieli się na 10 szpalt ogłoszeniowych. 20000
Ogłoszenia zaręczynowe i ślubinowe 2.000.000 mk
Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent
za firmozagranicznych o 100 procent drożej

<p>Dziś! Początek o g. 3-ej.</p> <p>Fascynujący dramat amerykański w 8-ciu aktach, który był grany w New-Jorku jednocześnie w 6-ciu kinach przez 3 miesiące z rzędu od godz. 9-ej rano do 12-ej w nocy bez przerwy</p> <p>W rolach Agnes Ayres najnowsza gwiazda ekranów ameryk. i ulubieniec pań, najpiękniejszy mężczyzna Ameryki</p>	<p>CASINO</p> <p>„SZEIK“</p>	<p>Dziś! Początek o g. 3-ej.</p> <p>Romantyczna przygoda Paryżanki.</p> <p>słynny twórca wszechświatowej sławy filmu p. t. „Czterech Jeźdźców Apokalipsy“.</p>
<p>Rudolf Valentino</p>		

Fabryka pasów skórzanych

i wyrobów technicznych ze skóry

Inżynierowie Janicki i Chmielewski

Sp. z ogr. odp. Poleca ze składu i na zamówienia pasy skórzane napędne wszelkich wymiarów i dla wszystkich gałęzi przemysłu. Pasy wycinane na mokrą i wyrównywane łożem, na specjalnych bieżących maszynach. Remont pasów i montaż. Zlecenia wykonwane są punktualnie i w najkrótszym czasie. Urządzenie fabryki nowoczesne. Łódź, ul. Św. Jakóba 8, Telef. 25-99

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEN

„WILJA”

Spółka Akcyjna w Wilnie

zawładania, iż na podstawie pozwolenia władz z dnia 24-go października 1923 roku rozpoczęło działalność w dziale ubezpieczeń **od ognia.**

Zarząd Towarzystwa: **WILNO**, ul. Marii Magdaleny 4.
Główny w **Warszawie**, ul. Marszałkowska 124 przy Towarzystwie Ubezpieczeń „PIAST”
Oddział w **Łodzi**, Piotrkowska 87, telefon 8-20.

Prawo podpisu na wystawianych polisach i dokumentach mając właśc. firmy, pp. **Leonard Taler i Samuel Puoman** każdy z osobna.

Tymczasowo rozpoczęły działalność Oddziały w: **Sasnowcu**, ul. Czysta 9, **Generalne reprezentacje**: w **BIELYMSTOKU**, ul. Nowy Świat Nr. 14, w **GRODNIE**, ul. Brygidzka Nr. 8, w **RÓWNEM**, ul. Cmiełna Nr. 3, w **SŁONIMIE** oraz **KOWLU** i **LUCKU** przy Oddz. Banku Kredytowego.

Towarzystwo posiada pierwszorzędne stosunki reasekuracyjne.

O rozpoczęciu działalności w działach kradzieżowym i transportowym nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Jedwabie

na suknie balowe i wizytowe
Wielwety i aksamity
w wielkim wyborze

Plusze na palla.
Włny
na suknie i kostjumy.

Na gwiazdkę!!

Materiał na bluzkę od mk. 1.800.000
Rękawiczki wełniane po mk. 1.500.000
Trykoły jedwabne we wszelkich kolorach.
Saliny angielskie kolorach.

Bruno Rozenberg

Łódź, Piotrkowska 103.
Tel. 846. 732-1

ODEON

Dziś początek o 3-ej przedst.

9 aktów w jednym programie.
Śmiech i Humor!

Harold Lloyd

najlepszy komik Ameryki popularnie znany pod przezwiskiem **On.**

On w sanatorium.
On pragnie awansować.
On ofiarą czapki.
On jako subjekt.
On nie zna granic w miłości.
Perpetum mobile śmiechu.
Fontanny wesołości.

Dla młodzieży dozwolone. Dla młodzieży dozwolone.

Poleca na Gwiazdkę

ORYGINALNE

Dywany i Kilimy

Syndykat „Kilim“ z Poznania.
Ceny fabryczne.

COTTON Spół. Akc. Handl. Łódź, Pisanowicza 2. 650-1

Fabryka Dywanów i Marzutek

Wólczańska 27. **MATZEL i S-ka**, Wólczańska 27.
- Oddział sprzedaży instalacji na cenach fabrycznych. -

4 pokoje z kuchnią

w Warszawie
z wszelkimi wygodami
zawiezione lub wynajmę
także w Łodzi. Oferty sub
„Rytz“ do „Głosu“. 767-3

Wyprowadź

porcelany

Piotrkowska Nr. 83.
641-6

Książka

jest zawsze mile widzianym 68-1
licznym podarunkiem

Wielki i odpowiedni wybór
można znaleźć
w Księgarni „GZYTAJ”
ul. Kazimierz Pawlak.

Łódź, Narutowicza (Dzielną) Nr. 2.

WYSTAWA

Kilimów Artystycznych

(Wschodniej Metopolski)

otwarta codziennie od 10 rano do
7 wiecz. (tylko do 10 b. m.) w lokalu
Stow. Polskich Kupców i Przemys-
łowców Chrześcijań w Łodzi, ul.
Piotrkowska 115. 622-5
Wejście bezpłatne.

Wystawa Kilimów

Gliniańskich

odbędzie się
w dniach od 15-go do 21-go grudnia
przy al. Piotrkowskiej Nr. 118.
Wstęp wolny. 760-1

MODES

„Maison Nouvelle”

z Warszawy

Ostatnie modele wieczorowe.
:: SPACEROWE CZAPKICZKI ::
Grand-Hotel.

W tragiczną rocznicę.

Św. p. Gabriel Narutowicz.

Sprawa sumienia narodowego.

Spółczesność nie wie dotychczas, kogo straciło w osobie ś. p. Narutowicza. W „sprawie“ pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej moment polityczny usunął czło-wieka, t. j. nie zastanawiano się ani chwili, kim on był właściwie. Było to również obojętne dla mordercy, który — jak sam to mówił — nie mierzył w człowieka, a na-wet miał odwagę przesłać mu na tamten świat wyrazy współczucia. Zabił Prezydenta, jako wybra-nego głosem również przedsta-wicieli mniejszości narodowych. I za te „patriotyczne“ pobudki był póź-niej awansowany na bohatera, co uznać należy za największy szantaż polityczny, jeśli się zważy, że obecny Prezydent Rzeczypospolitej obrany został tymi samymi głosami, co go w opinii narodu by-najmniej nie dyskwalifikuje.

Oszczercy zbezczeszcili pamięć ś. p. Narutowicza. Nawet za gro-bem nie dali mu spokoju. Tak pi-sali i tak mówili, żeby się zdawało że to był nieprzyjaciel Polski, że chciał stanąć wprost przeciwko interesom narodu i państwa. Dla więk-szego „smaku“ puścili plotkę, że to był żyd, tak, że gawiedź ulicz-na dziwiła się, kiedy na jego po-grzebie zobaczyła księży katolickich z arcybiskupem na czele. — Rekord cynizmu, który zakasował wszystkie zwyrodnienia myśli spo-łecznej, osiągnięto wówczas, kie-dy z mordercy zrobiono bohatera i na jego grób zwołano tłumy, że-by tu szukały dobrego natchnie-nia. Czudzoziemcy dziwili się, że taka rzecz jest na świecie możliwa twierdząc słusznie, że w żadnym państwie na globie ziemskim nie jest do pomyślenia. Trzeba pamię-tać, że to nie był żaden „żywiło-wy“ odruch. Masy ludzkie tak ni-sko nie upadły. Sami reżyserzy, cześć dla mordercy, pisali w pierw-szej chwili, że to człowiek umy-słowo chory, komentowali pewne wypadki w jego życiu, które spro-wadziły wstrząs psychiczny. Dopiero nieco później, kiedy się prze-konali, że strona przeciwna w in-teresie państwa nie wchodzi na drogę odwetu i w tymże interesie powstrzymuje wzburzone żywi-ły od wojny domowej, dopiero po-tem zrobiono bohatera z „chorego psychicznie“. Inicjatywę dał pasz-kwiliant, który ogłosił apoteozę mordercy. Za nim drugi, trzeci, dziesiąty i setny. Nastąpiły w ca-łym kraju demonstracje na cześć „bohatera“. Paszkwiliant wygrał sprawę, rzucił na umysł prawdę-wą hypnozę, której usunąć nie mogła nawet odezwa arcybisku-pów, nawołująca do opamiętania.

Hypnoza była straszliwa. Wśród tłumów zbierających się u grobu mordercy było wielu ludzi uczci-wych, dobrze żyjących Ojczyź-nie. W świecie moralnym nie ma większej klęski, niż zatrucie umy-słów ludzi dobrych. Sami oni ni-gdy nie odnaleźliby w sobie miej-sca na uwielbienie dla mordercy. To paszkwiliant zaszczerplł im tę truciznę, zmącił im myśl etyczną, skorumpował duszę.

Równocześnie z apoteozowaniem mordercy rzucono cień na pamięć Narutowicza. Nie dopuszczono, by szerokie warstwy dowiedziały się, kim on był naprawdę, albo wręcz kłamano o nim tak, jak kłamie się o wszystkim.

Z racji stanowiska, jakie zajmo-wałem w ministerstwie spraw zag-ranicznych, stykałem się z Nar-utowiczem, jako ministrem, nie-miał codziennie w ciągu szeregu miesięcy. Dobrze, dokładnie go poznałem.

Zacne, dobre serce, głęboki roz-zum, wrażliwość duszy i piękna prostota — oto jakie miał cnoty człowieka. Gorący patriotyzm, sumienność w pracy, troskliwa, nieustanna pamięć o wielkich pro-blematach państwa — takie miał cnoty polaka i obywatela.

Czytając przegląd prasy, sporządzone przez referentów i przed-kładany mu przezemnie, nieraz da-wał wyraz swemu bólowi i nieraz zadawał mi pytanie, do czego ta nieprzyjemna propaganda niena-wiści doprowadzi. Nie wiedział, że doprowadzi również do jego tra-gicznego zgonu. Nie mógł pogod-zić się z myślą, że w pierwszych zaraz latach budowania wskrze-szonego państwa, radość pokole-nia, które raczej powinno być ol-śnione cudem dziejowym, który wydosłał nas z niewoli, ta oto ra-dosć, ledwie się narodziła, już jest zabijana przez niegodziwość poli-tyczną, przez orgię kłamstwa, pod-stęp i oszczerstwa.

Lecz mimo wszystko wierzył, że ta epidemia zła przemienie. — O lepszej przyszłości mówił nieraz z ciepłym uśmiechem dobrego, szlachetnego człowieka.

Wszyscy urzędnicy, którzy mie-ł z nim bliższy kontakt, byli nim oczarowani. Powagę łączył ze skromnością. Był prawdziwym przyjacielem swych współpracow-ników. Imponował nam swoją roz-ległą wiedzą, dokładną znajomo-ścią politycznego świata, doskona-łą orientacją w rzeczach między-narodowej dyplomacji.

Kiedy obrano go na Prezydenta

Rocznica zamordowania pierw-szego prezydenta Polski przypo-mnić nam winna, że na sumieniu narodowym leży dośąd sprawa, która nie została rozwiązana, w sposób, odpowiadający godności i moralności zbiorowej. Wmurowa-ni wprawdzie w gmachu sejmo-wym tablicę z napisem, wyrażają-cym hołd pośmiertny zamordowa-nemu prezydentowi; na obrzędzie odsłonięcia tej tablicy marszałek Rataj wygłosił piękne przemówie-nie, obecna rocznica przynosi tak-że szereg stosownych manifestacji i uroczystości, a przecież jest wi-doczne, że brak dośąd rzeczy naj-ważniejszej, brak tego stanowcze-go przełomu w opinii publicznej, któryby był prawdziwym zadość-uczynieniem za popełnioną zbro-dnię oraz należytą karę dla jej mo-ralnych sprawców.

Zacnemu człowiekowi, który po-rzucił zaszczytne, przyjemne i ko-rzystne stanowiska, aby swą wie-dzą i pracą służyć ojczyźnie stała się najstraszniejsza krzywda, któ-raz jednocześnie była krwawą znie-wagą dla narodu, dla jego aktu su-wereńskiego, dla jego najwyższych instytucji. Wiemy, że ś. p. Naruto-wicz nie pożądał bynajmniej naj-wyższego urzędu, że się od niego odżegnywał i przyjął go tylko dla tego, że uważał, iż obywatelowi nie wolno uchylać się od tego, co mu przez swą najwyższą władzę ofiarowuje naród. Ale spiskowa mała postanowiła zdeptać wybór zgromadzenia narodowego. Próbo-wała niedopuszczyć elekta do złoże-nia przysięgi, a gdy to się nie uda-ło, rozpetła orgię najpotworniej-szych fałszów i gróźb, aby ster-roryzować prezydenta i zmusić go do ustąpienia. Ś. p. Narutowicz, który swój urząd uważał za za-szczytny obowiązek nie dał się za-straszyc, chociaż zdawał sobie sprawę z niebezpieczeństwa. Nie chciał go nawet unikać i pomimo ostrzeżeń pojechał do gmachu Za-chęty, gdzie czekała go kula mordercy.

Czynu tego dokonała jednostka, lecz zbrodnia jej ma charakter zbiorowy i obciąża liczne koła mo-ralnych sprawców. W momencie strachu pisnacy Chjenu odgrodzili się od mordercy, zrobili z niego niemoralną psychicznie jednostkę i oznajmiali, że nigdy nie należał do ich stronnictwa i nie ma z niem nic wspólnego. Ale strach predko minal, a wzrosła bezczelność en-decji, która wkrótce przyznała się do swego bohatera. Po egzekucji zaczął się przy współudziale czę-ści kleru formalny kult mordercy, który był nieustającym pasmem zniewag dla jego ofiary, tudzież

Rzeczypospolitej, był niepomier-nie wzruszony, głęboko tym fak-tem przejęty. Ujrzał nowy, wielki teren działalności dla dobra Oj-czyzny. Marzył o roli medjatora, który pogodzi skłócone społeczeń-stwo. Spokojnie odczytywał ano-nimowe pogroźki i „wyroki śmier-ci“ (O potworni ludzie, których

dla państwa, jego praworządności jego władz naczelnych. Ktokol-wiek miał wątpliwości co do zbro-rowego charakteru zbrodni, ten musiał je odrzucić na wdok for-sownie prowadzonej glorifikacji, tej moralnej, a raczej niemoralnej szkoły dla przyszłych naśladow-ców endeckiego bohaterstwa. — Zbrodnia propaganda trwała i trwa dotychczas; sam ten fakt świadczy najwymowniej o truciź-nie, która pozostała w świadomości narodu i paczy jego sumienie. Dopóki powtarzają się odnośne ob-lawy i nie ustępują przed falą po-wszechnego oburzenia, dotąd o u-zdrowieniu sumienia zbiorowego nie może jeszcze być mowy.

Atoli mocniej, a w każdym ra-zie widoczniej została obrażona moralność narodowa w samym przedstawicielstwie, w doświadcze-niu do skutku jego większości i obje-ciu przez nią władzy. Ekscesy grud-niowe były objawem nieprzebie-rającego w środkach partii Chjenu do panowania w kraju. Chciała ona mieć własnego prezydenta i ogłaszała, że każdy inny będzie u-zurpatorem, narzuconym Polsce przez żydów. Na tem tle spełniony został ohydny mord. Późniejsi so-lusznicy Chjenu, piastowcy zrozumieli wtedy, że wejście z nią w so-lusz i torowanie jej drogi do wła-dzy nazajutrz po ohydnej zbrodni jest czymś z gruntu niemoralnym, gdyż zakrawa na cynizm premjo-wania morderstwa i uprawiana go jako metody politycznej. De-klaracje ówczesne klubu piastow-ców i jego prezesa, brzmiały bar-dzo surowo; wpływała z nich konkluzja, że uczciwa partia nie może podać ręki sołusznicy, tym, na których spada odpowiedzialność moralna za krew pierwszego prezydenta. Uczucia te podzielała cała uczciwa opinia i optymiści mniemali, że zbrodnicy czyn przynajmniej do końca kadencji zamknął Chjenu drogę do władzy. Niestety, przywódcy piastowców już po paru miesiącach zapomnieli o swych skrupułach, przystąpili do paktu lanckorońskiego i związali się z Chjenu. Poczem kilka razy miała miejsce dziwna manifesta-cja, w których ciż przywódcy, związani sołuszem z moralnymi sprawcami zbrodni, łączyli się z grupami lewicowemi w oddawa-niu hołdu jej ofiarze. Cynizm Chjenu pozwalał jej to spokojnie prze-tykać.

Może jest w tem nieco symbo-lizmu, że władza Chjenu nie do-trwała do rocznicy zbrodni.

J. Mazurski.

recę mogły takie listy pisać!). Do najbliższego otoczenia, które o-strzegало go i prosiło, żeby się nie narażał w wyjazdach z Belwederu na miasto, rzekł jeszcze dzień przed śmiercią: „Przecież żo-łnież również się naraża“...

Takim był ś. p. Gabriel Naruto-wicz. J. Wasowski.

Posel Thugutt tworzy gabinet pozaparlamentarny.

Przebieg i rezultat wczorajszych narad w Belwederze.

Kto poprze nowy gabinet?

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) Wczoraj w parlamencie odbyły się narady o gabinet posła Thugutta. Wobec braku większości na poparcie p. Thugutta, związku polskich stronnictw ludowych, secesji „Piasta”, N. P. R. i chrześcijańskiej demokracji. Co do tej ostatniej, to powszechnie panuje zdanie, że wejście do gabinetu Władysława Grabskiego odda jej głosy nowemu gabinetowi.

Nieznana jest dotychczas stanowisko mniejszości narodowych. Wśród stronnictw tego bloku konsternację wywołał fakt, że prezydent nie wezwał ich przedstawicieli na konferencje. Panuje opinia, że aczkolwiek zrozumiała jest w pewnym stopniu intencja prezydenta, który demagogii endeckiej nie chciał dać broni do ręki, to jednak fakt zaprzeczenia rozmów w narodach bloku, dysponującego potężną ilością głosów, może doprowadzić do bardzo niekorzystnych wyników. Szczególnie podkreślano fakt, że gdyby mniejszość zachowała się tylko biernie, wstrzymując się od głosowania, to większość dla gabinetu Thugutta byłaby bardzo niepewna.

Plany nowego premiera

Nieznane jest dotychczas plany od prezydenta Rzeczypospolitej, polecające posłowi Thuguttowi tworzenie nowego gabinetu, ten ostatni oświadczył przedstawicielom prasy:

„Gabinet, jaki zamierzam stworzyć,

nie będzie ani gabinetem lewicowym, ani „Wyzwolenia”, tylko z bliższym Thugutta,

który ma odważnie pokusić się o rozwiązanie ciężkiej sytuacji przy współdziałaniu wszystkich ludzi dobrej woli.

Gabinet mój — mówił m. in. p. Thugutt —

położy szczególny nacisk na sprawy skarbowe, wojskowe i administracyjne, zwłaszcza na te ostatnie i ma nadzieję, że uda mu się to przeprowadzić pomyślnie w możliwie krótkim czasie.

Blkwidacja kryzysu na stanowisku marszałka sejmu.

WARSZAWA. (Tel. od nasz. koresp.) W poniedziałek odbędzie się krótkie posiedzenie sejmu, na którym p. wicemarszałek Moraczewski zakomunikuje o dymisji poprzedniego rządu i sformowaniu nowego. Jeszcze przed świtem odbędzie się posiedzenie sejmu dla wyborów marszałka, przyczem według wszelkiego prawdopodobieństwa p. Rataj będzie ponownie powołany na to stanowisko. Gdyby jednak z powrotem nie chciał przyjąć łaski marszałkowskiej, wówczas prawica, jako kandydata wystawi posła Chacińskiego, lewica zaś Moraczewskiego, Smolarowskiego lub Dąbskiego.

Roburzerja się szykuje.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) Jak słyszeliśmy, kółka szarych i korfiantowskie z takiego obrótu rzeczy są mocno niezadowolone i szykują się nawet do jakichś burd ulicznych w obronie t. zw. „rządu narodowego”. Tego rodzaju wystąpienia awanturzystów spodziewano się już dzisiaj, aby skorzystał z okazji, że rząd jeszcze nie jest sformowany.

Prezydent Wojciechowski konferuje z przedstawicielami stronnictw sejmowych.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) Wczoraj o godzinie 10 rano prezydent Rzplitej Wojciechowski zaczął przyjmować przedstawicieli klubów sejmowych, zaproszonych do Belwederu, w celu pomówienia z prezydentem o sytuacji, jaka się wytworzyła w związku z przesileniem rządowym.

Prawica chce zatknąć lukę w większości N.P.R.-em.

W pierwszej grupie przyjęci byli na oddzielnym posłuchaniu posłowie: Głabiński (Z.L.N.), Chaciński (Ch. D.) i Stroński (Ch. Nar. Stron.).

W rozmowach z prezydentem prawica stała na stanowisku, że powinien być utworzony gabinet parlamentarny o większości polskiej wyrażoną przytem przekonanie, że luka, utworzona przez secesję w Piastach, można byłoby zapłacić przez N. P. R.

Jeżeli chodzi specjalnie o stanowisko związku ludowo-narodowego, to przedstawiciel klubu tego oświadczył, że w razie, gdyby w przyszłej kombinacji gabinetowej nie uzyskał dostatecznego wpływu, a w szczególności wpływu na skarb, to nietylko stałby do przeszłego rządu w ostrej opozycji, ale przedewszystkiem starłby się niedopuszczyć wszelkimi sposobami do tego, aby do utworzenia rządu wogóle doszło.

W drugiej grupie, która zaproszona została na godz. 11, przyjęty został poseł Bobek (Piast), następnie poseł Pluta (przedstawiciel secesji piastowej).

W trzeciej grupie prezydent przyjął posła Thugutta (Zw. Str. L.), Waszkiewicza (N.P.R.) i Barlickiego (P.P.S.)

N.P.R. przeciwko gabinetowi Chjeno-Piasta.

Przedstawiciel klubu N.P.R. oświadczył kategorycznie, że stronnictwo jego nie da się użyć do łatania dziur, jak to proponowała prawica.

Lewica za gabinetem pozaparlamentarnym.

Pozatem przedstawiciele wymienionych trzech klubów, które pozostawały w opozycji do dymisjonowanego rządu, oświadczyły, że słuszniejszym ze względu na sytuację byłoby powołanie gabinetu pozaparlamentarnego, który musiałby uzyskać poparcie i zaufanie przedewszystkiem stronnictw demokratycznych.

Wreszcie przedstawiciele lewicy podkreślili, że ich stronnictwa odnoszą się z całą stanowczością

negatywnie do koncepcji powierzenia ponownie p. Witosowi misji tworzenia gabinetu.

Osobną konferencję odbył prezydent z posłem Thuguttem, jako przedstawicielem najsilniejszego stronnictwa w sejmie.

Opinia p. Thugutta o roli przyszłego gabinetu.

Prezydent zakomunikował p. Thuguttowi, że przedstawiciele stronnictw rządowych wyrazili zdanie, że dymisja gabinetu nie należy przyjmować, natomiast odesłać gabinet do sejmu, by tam otrzymał votum zaufania.

P. Thugutt oświadczył na to, że takie postawienie sprawy nie rozstrzygnie istotnego stanu rzeczy, gdyż przypadkowa większość 2 lub 3 posłów przy abstynencji kilku posłów z jednej lub z drugiej strony nie wyraża istotnej woli sejmu.

Przypuszczalny skład gabinetu p. Thugutta

Po tych wszystkich naradach o godz. 8-ej wieczorem Prezydent Rzeczypospolitej wezwał posła Stanisława Thugutta i powierzył mu misję formowania gabinetu, którą pan Thugutt przyjął, zastrzegając sobie 48-godzinny termin dla ułożenia listy gabinetu.

Według dotychczasowych wiadomości ewentualna lista tego gabinetu o charakterze pozaparlamentarnym w najważniejszych tekach przedstawia się, jak następuje:

- Pos. Thugutt — premier (bez teki, albo sprawy wewnętrzne);
- Aleksander Skrzyński — sprawy zagraniczne;
- Stanisław Bukowiecki — sprawiedliwość;
- Władysław Grabski — skarb;
- Kazimierz Sosnkowski — wojsko.

O ile zaś p. Thugutt byłby premierem bez teki, sprawy wewnętrzne obejmie gen. Władysław Sikorski.

O ile zaś p. Thugutt obejmie tę tekę, generał Sikorski powróci na dawne stanowisko szefa sztabu generalnego.

Na pytanie p. prezydenta co należy uczynić p. Thugutt odpowiedział:

— Powołać rząd pozaparlamentarny.

— Czy należy na czele rządu postawić osobistość pozaparlamentarną — pytał prezydent — a teki obsadzić parlamentarzystami?

— Nie — odpowiedział p. Thugutt — wręcz przeciwnie.

Na czele gabinetu postawić parlamentarzystę, a teki poobsadzać fachowcami z poza sejmu.

Rozdział bowiem foteli ministerjalnych wywoła targi partyjne i trudności.

— Kto więc — pytał dalej prezydent — według pana prezesa jest odpowiedzialnym na takiego szefa rządu.

— Nie jestem przygotowany na to pytanie — odrzekł p. Thugutt.

— W każdym razie

przyszły prezydent gabinetu powinien odpowiadać następującym

trzem warunkom:

1) Ręce powinien mieć czyste i nie może stać pod progiem uwłaczających zarzutów.

2) Powinien być silny, i świadom celów i środków, jakie stawia sobie za zadanie, a więc przedewszystkiem

naprawy skarbu i uporządkowanie stosunków wewnętrznych.

3) Trzeci wreszcie warunek jaki stawiam przyszłemu premierowi, to zręczność,

aby nie wywołał wybuchu rozłamienia partyjnego i nienawiści

Pan Witos nie wierzy w sympatje sejmu.

Konferencja prezydenta Rzeczypospolitej z przywódcami wszystkich stronnictw sejmowych, z wyjątkiem klubu mniejszości narodowych, których prezydent nie zaprosił, zakończyła się w godzinach popołudniowych. Decydującym dla powzięcia decyzji przez prezydenta było posłuchanie, które o godzinie 5 popołudniu wyznaczył premierowi Witosowi.

Na tem posłuchaniu prezydent raz jeszcze zaproponował p. Witosowi, aby przekazał sprawę losów gabinetu głosowaniu w sejmie.

Pan Witos stanowczo odmówił i wobec tego już na tej audyencji prezydent Wojciechowski podpisał następujące pismo:

Zakończenie smutnych rządów Chjeno-Piasta.

„Do pana Wincentego Witos, prezesa rady ministrów w Warszawie. Przychylając się do przedstawionej mi w dniu 14 grudnia 1923 roku prośby o dymisję,

zwalniam pana z urzędu prezesa rady ministrów i wszystkich członków gabinetu z zajmowanych przez nich stanowisk.

Jednocześnie polecam Panu oraz wszystkim ustępującym p. ministrom i kierownikom ministerstw dalsze kierownictwo spraw państwowych, aż do chwili powołania nowego rządu.

Podpisał: Prezydent Rzeczypospolitej Wojciechowski.

Kontrasygnował: Prozes rady ministrów W. Witos.

Warszawa, dnia 15 grudnia 1923 roku.

Przygotowywanie gruntu dla nowego gabinetu.

Po wyjściu z Belwederu p. Witos z powyższym pismem do prezydenta został wezwany przedstawiciele klubów lewicy: pp. Thugutt, Barlicki i Waszkiewicz.

Następnie zostali wezwani wicemarszałek sejmu pan Moraczewski i marszałek senatu p. Trampczyński.

Wreszcie zawozał prezydent do siebie jeszcze p. Władysława Grabskiego dla porozumienia się z nim w sprawie ewentualnego objęcia teki skarbu.

Czem płukać usta?

Ważne dla pielęgnujących
ZĘBY!

Zawiadamia się że **PONOWNIE**
nabyć można w składach
aptecznych i aptekach

ogólnie znany eliksir

STOMATOL 111

znakomicie **Konserwujący i**
wzmocniający
zęby i dziąsła.

Opinie lekarzy przy flakonie.

15715-1

GDZIE???

Dostać można najpiękniejsze
Podarunki Gwiazdkowe.

TYLKO!!!

W magazynie jubilerskim
firmy

GEILKE i TELG

105 PIOTRKOWSKA 105

Pracujemy reperacje wszelkiej
biżuterji i zegarków wykonuje
się punktualnie. 518-8

Perwsza Łódzka Specjalna Farbiarnia Chemiczna Futr W. SZEJMANA

przyjmuje wszelkie futra do farbowania
na wszystkie kolory oraz odświeżania
na kolor naturalny, jak też farbuje lisy
szopy i amerykańskie opsy na kolor
skunksowy popielice na kolor nurek
soboli i fok. 15258-5

Wykonane—najnowszy system zagra-
miony elektrycznością.

Ceny przystępne—Zlecenia skierować
ulica Gdańska Nr. 8, m. 9, front.

Swieczki choinkowe

kolorowe
polecają w każdej ilości ze składu
łódzkiego

„KARPATY“

Sprzedaz Produktów Naftowych
Spółka z ogr. odp.
Oddział w Łodzi.

Zielona Nr. 20, tel. 14-70.

LECZNICA lekarzy specjalistów

Piotrkowska 17 (drugie podwórze).

Przyjmuje chorych we wszystkich spe-
cjalnościach od g. 9-5 pp. Cena za po-
rządę 40.000 mk., operacje i opatrunki
od umowy. Szczepienie ospy. Röntgen:
diagnostyka (leczenie powierzchniowe i
głębokie). 14701-5

Na podarunek gwiazdkowy

największą radość sprawia
INSTRUMENT MUZYCZNY!

Wielki wybór: Skrzypce, gitary,
mandoliny, cytry i t.d.

Alfreda Lessiga

22 NAWROT 22.

Korzystajcie z okazji!!!

Zamieniam nowe na stare
płyty gramofonowe
i sprzedaję nowe.

Fr. CZURAPSKI

Ul. Konstanyńska 5 m. 28,
prawa oficyna, parter.

KALOSZE

Fox-trotty

MĘSKIE, DAMSKIE
i DZIECIENNE

BOTY FILCOWE

Pantofle Luksusowe

SKŁAD KALOSZY,

Łódź, Ogrodowa Nr 2,
Sprzedaz hurtowa i detaliczna

Szyb okiennych

hurtowo i detalicznie
oraz szklenie okien
J. Olejniczak i Smoliński
Główna 14.

Lecznica chorób zębów

Lekarza-dentysty H. PRUSS
145. Piotrkowska 145.
Plombowanie, wprawienie zębów.
Opłata podług taksy

NA GWIAZDKĘ!!!

Najmodniejsze fasony GORSETÓW,
BIUSTONOSZE, PASKI i t. p. poleca w
wielkim wyborze po cenach umiarkow.
PRACOWNIA GORSETÓW

„MARTA“

Łódź, PIOTRKOWSKA 130 (w podwórzu)
15583-6-1

Karol Koischwitz

Łódź, ul. Moniuszki Nr 2. III Telefon Nr 24-72

poleca

Fortepiany, Pianina i Fisharmonje

następujących pierwszorzędnych firm:

BECHSTEIN
ESTEY
FEURICH
GROTRIAN STEINWEG
IBACH

14085-8

KASTNER (Autopiano)

ZEITTER & WINKELMANN i t. d.

Etażerki do nut. * Taboroty. * Szklane podstawki.
Stroje, reperacje, transportowanie.

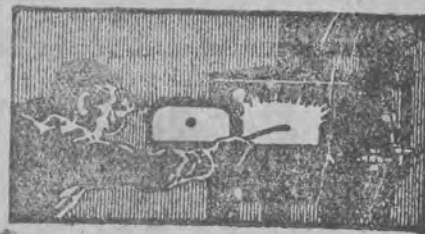
istnieje od r. 1892.

CO KORZYSTNIEJ??

Hartować i cemenować części ma-
szyn, jak: Bolcy, Tryby, Wały,
Mimośrodki, Rolki i t. p. samemu
czy powierzyć je specjalistom?

O ile hartownia nie jest zawsze
i zupełnie wykorzystana, wówczas
cementowanie jest za kosztowne.
Cementowanie i hartowanie wszel-
kich części maszynowych przy po-
mocy urządzeń najnowszych wy-
magać techniki, szybko i po cenach umiarkowanych wykonuje: 742-7

Inż. Brunon ZINKE S-ka Łódź, Sienkiewicza 41, tel. 572.

W wielkim wyborze MEBLE W wielkim wyborze

jak stolowe, gabinety, sypialki i kuchenne, oraz dywany smyrneń-
skie, firanki, portjery, serwety i pokrycia meblowe, od najskromniej-
szych do najwykwintniejszych, po cenach przystępnych poleca

Zakład Tapicersko-Dekoracyjny i Magazyn Mebli

W. Łuczaka

Łódź, ul. Rozwadowska Nr 2, filja ul. Piotrkowska Nr 102, tel. 14-25.

Sala Filharmonji.

Dnia 17-go grudnia r. b. o godz. 8.30 wiecz.

Jerzy Zawieyski

wygłosi **ODCZYT** na temat

HOMOSEKSUALIZM

w koncepcji psychologicznej.

Bilety do nabycia w kasie Filharmonji i w cukleral
W-go Gostomskiego.

Skład win i delikatesów

M. Berman

(egzyst. od 1885 r.)

Łódź, Piotrkowska Nr 53. — Telefon 12-35.

poleca na nadchodzące święta: Wielki wybór win,
wódki i likierów najprzedniejszych gatunków.

Konserwy rybne, jarzynowe, owocowe, kawę, herbatę,
cacao.

Z działu cukrowego: Czekoladę krajową i zagraniczną,
marmoladki, pomadki, marmypanki, herbatniki i pierniki.

Wielki wybór bombonierek jedwabnych „Frauentha“
i „Rozentala“

Szybka usługa.

756-2

Prosimy obejrzeć nasze składy, w których mamy największy
w Łodzi wybór gwarantowanych

Mebli biurowych i amerykańskich

Biuorka żaluzjowe dla p. p. szefów i kierowników.

Biuorka płaskie dla p. p. buchalterów.

Biuorka z mechanizmami dla p. korespondentów.

Szafy archiwalne żaluzjowe.

Szafy kartoteczne (system amerykański).

Kompletne pierwszorzędnej warszawskiej roboty urzą-
dzenia gabinetów i poczekalni, dębowe i gięte stoliki.

Biuorka pod maszyny i t. p.

797-1

Skład maszyn do pisania i liczenia i urządzeń biurowych
EDWARD TELATYCKI Łódź, Piotrkowska 48.
Telef. 10-63.

PRAKTYCZNE PODARUNKI GWIAZDKOWE!!!

Eleganckie **OBUIE** męskie,
damskie i dziecinne po cenach
przystępnych poleca

L. WEINERT

NAWROT Nr. 1a. 265-4

Samochód ciężarowy

NA GWIAZDKĘ

Magazyn Mebli
WŁADYSŁAWA
RONIŃZOWSKIEGO

ul. Piotrkowska 116
I p., front,

POLECA NA WARUNKACH
DODATKOWYCH:

DYWANY

Meble klubowe,
Łóżka metalo-
we, Sypialnie,
Stolowe salony,
Kuchenne urządzenia

OKAZYJNIE

Pianina Fisharmonje
Duży wybór pole-
dycznych MEBLI.

W niedzielę 16 i 23 m.
Dniwo od 1-8 otwarto.
739-6

systemu toewen 3-tonnowy 35 P. S., łańcu-
chowy, w dobrym stanie, do sprzedania.
Widzewska Manufaktura, Tow. Akc., Cegiel-
niana Nr 20. 15712-3

Skład fortepianów i pianin

— pod firmą —

Józef Grzegorzewski

Piotrkowska Nr. 117.

Poleca fortepiany i pianina
krajowe i zagraniczne.

Wynajmuje instrumenty na
wieczory i miesięcznie.

Przyjmuje strojenia, repara-
cja i przewozy instrumentów.

KSIEGI handlowe

wszelkiego rodzaju oraz

DZIENNIKI amerykańskie

w różnych formatach z wiasnej nowoczesnie i
na większą skalę urządzonej fabryki, poleca
z gwarancją za trwałość oprawy

SKŁAD PAPIERU
A. J. OSTROWSKI, Łódź, Piotrkowska 55
867-6
Telefon 354.

Księgi ze specjalną linjaturą (szematy) wykonują się
w najkrótszym czasie.

NAJPRAKTYCZNIJSZY Podarunek GWIAZDKOWY

to ładny, modny

GARNITUR bielizny damskiej

z opalu, batystu, nansaku lub madepolamu, Pojedyncze Koszule nocne, dzienne pantalony, nocne kaftanki, staniczki i halki-combinaison strojne w wielkim wyborze. CHUSTECZKI do nosa damskie ozdobne i męskie. POWLECZENIA POSCIELOWE haftowane i przybrane. KOŁDRY PUCHOWE i WATOWE różnego rodzaju gatunku, najlepsze wykończenie. — Bogaty wybór fartuchów i sukienek dziecięcych.

Spec. Magazyn bielizny wyprawowej

W. Knapp Nawrot 7.
Tel. 26-05.

Własna wytwórnia.

L. Trajstman

Piotrkowska 81, tel. 666.

Magazyn Manufakturowo-Konfekcyjny.
Nowości w jedwabiach balowych.
Płaszcz zimowe ze znacznym rabatem.

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch. — SALA FILHARMONJI.

Dzisiaj o godz. 4-05 po południu Koncert popołudniowy
Wykonawcy programu **MATYLDA**

POLIŃSKA-LEWICKA

Znakomita primadonna Opery Warszawskiej.

Tadeusz ORDA Synny baryton
Opery Warszawsk.

Szczegóły w programach. Bilety w kasie Filharmonji. 755-1

Na święta! Na święta!
polecam niżej cen hurtowych materiały damskie:
Kamgarny, Bostony, Woale, Flore i t. p.

Każdego, pragnącego nabyć na podarek gwiazdkowy materiał na suknie lub bluzkę prosimy we własnym interesie odwiedzić nasz magazyn.

M. Malinowski, Piotrkowska 110, w podwórz.

Zawiadomienie.

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić Sz. Klijeńtele, iż z dniem 3-go grudnia r. b. objęliśmy

Wylączną reprezentację

na województwo łódzkie

Sp. Akc.

„Mazowia“

(dawniej Jakób i Józef Kohn, Wiedeń)

Fabryka Mebli Giętych w Radomsku.

Polecamy ze składu naszego kompletne urządzenia biurowe, garnitury salonowe i gabinetowe, urządzenia kin, teatrów, cukierni i t. p. oraz masowe wiedeńskie meble gięte, jak: krzesła, taborety fortepianowe i t. d.

Składy nasze mieścić się będą od dnia 25 b. m., przy ul. Gdańskiej (Długiej) 44, chwilowo biuro sprzedaży mieścić się przy ul. Piotrkowskiej Nr. 19, (Wł. Lichtenstein).

Mamy nadzieję, iż Sz. Klijeńtele darzy nas będzie łask, zleceniami i piszemy się

Z poważaniem

„Styl“

Sp. z ogr. odp.

663-2 dla handlu wyrob. z drzewa.

Przedstawicielstwo
SZYB OKIENNYCH
hurtowo i detalicznie po cenach fabrycznych poleca
S. FEINER,
Łódź, Żelazna 28, w podwórzu

Akwizytorzy

poszukiwani do pralni chemicznej i farbiarni. Zgłoszenia: ul. Piotrkowska 147, od 1/2 do 7 wiecz. 657-3

Pokój w Warszawie

zamienię na pokój w Łodzi. Informacje: Piotrkowska 191, Zyn-deband, od 4-6 pp. 674-3

WYROBY FUTRZANE

W. L. Zusmanek
Piotrkowska 19
w podwórzu lewa 2-0a ofycyna, 2 gie piętro. Telefon 24-66. 432-16

NA GWIAZDKĘ:
Towary wełniane i bawełniane, na garnitury, palta, kostiumy damskie poleca firma **SNEJAY I KALETA** Piotrkowska 192.

UWAGA: Dla pracujących specjalne warunki. 15449-4-1

DYWANY chodniki, kapy pluszowe, futrowe i watawowe, firanki odpasowane od 6,000,000

okno poleca po niskich cenach

I. Rotenberg,
NOWOMIJSKA 21, sklep rogowy. 15530-10

Na Gwiazdkę!!

Wielki Wybór Materjałów wełnianych, półwełnianych, i bawełnianych

na dogodnych warunkach poleca 478-3

Sklep Bławatny

ROMAN ARBUS

Łódź, Przejazd Nr. 1.

Wyczyścimy chemicznie

Waszą garderobę, futra i skórki! gwarantując, 15401-2

12 wyglądać będą zupełnie

JAK NOWE!

PAROWA CHEMICZNA PRALNIA I FARBARNIA

KEILICH I GOLDA

FABRYKA: ul. Wólczajska 257 FILJA: ul. Piotrkowska 147

Obuwie

na RATY i za gotówkę sprzedaje

BON-TON

POMORSKA 23 (Śródmieście)

Kupuję

FUTRA, SAMOWARY, dywany, meble, garderobę, maszyny do szycia i różne sprzęty domowe. Dzielna 19 A Walecman, w sklepie starych mebli 843-1

Mebles tanie i modne!

Całe komplety oraz pojedyncze przedmioty wykonujemy w naszym zakładzie podług najnowszych modeli na dogodnych warunkach.

UWAGA: Udzielamy gwarancji na solidne wykonanie. 13918-8

Franciszek Krzyżowski 15-ka Zakład Stolarski w Łodzi, ul. Napierkowski 7, przy Górnym Ryнку.

Ogłoszenia drobne

Po 15,000 mk. za wyraz. Dla poszukujących pracy mk. 10,000 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenia 100,000.

Nauka i wychow.

Kupuję placę 200 A.A. proc. drożej za złoto, srebro, brylanty, żęby sztuczne, garderobę, zegar, chodnia № 52, poręczna ołcyna, m. 13, L. Milich.

A. A. Meble różne sprzedaje. — Sienkiewicza 59 ofic. 2-ie wejście 2 i e p., m. 28 Piechota. 775-1-k

Do sprzedania: garderoba, łózka, szafa, stół, krzesła, otomana, tremo; bielizniarka. Główna 9, m. 11. 692-2-k

Do sprzedania 2 pary łózek maszyno-debowych i 6 krzesel Sosnowa 1, w podwórzu u stolarza. 791-2-k

Kupno i sprzedaż **A. A.** Kupuję meble, dywany, futra, garderobę, maszyny do szycia oraz samowary. Placę najlepiej Łoznik, Benedykta 28, m. 13. 402-10-k

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m

poszukuje pokoju umeblowanego ewentualnie nieofertę sub „Plang dalarani” 35-3-m